

בית

מרן

ערש"ק
כ"ט אב תשע"ט
פרשת ראה
מספורון: עניה סוגרה (ישעיה נ"ד)
שבת א' דראש חודש

עלון מס' 223

לענין מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

העיר	הדלקת נרות שבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	18:51	19:41	20:29
תל אביב	18:49	19:38	20:26
חיפה	18:50	19:40	20:28
באר שבע	18:50	19:39	20:27

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

השבוע
זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
לעילוי נשמות
חנינה חנה בת דוניז

הרב הראשון לזכות עלון ר' מרן זצ"ל ז"ל
היינו: 5290*

בקו 'הליכות בית מרן'
בשידור חי

פרטים בעמוד 8 <<<

- תוכן העניינים:**
- עמ' 1-4 השיעור השבועי**
הרב הגאון רבי יצחק לוי שליט"א
  - עמ' 5 פרשת ראה**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
  - עמ' 5 בעקבות רבותנו**
רבי מאיר שמחה הכהן זיע"א
  - עמ' 6 מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
  - עמ' 6 אקטואליה בהלכה**
הרב אברהם דניאל שליט"א
  - עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
  - עמ' 7 אתגרים בחינוך**
הרב אברהם ברזילאי שליט"א
  - עמ' 8 בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי ינאל כהן שליט"א

הלכות בורר בשבת

דין עירוי מכלי ראשון, וכלי שני. גדר קלי הבישול. איסור אכילת ירק רגיל שיש בו שרצים. החיוב לנקות ירק מגידול מיוחד, והדין בשבת. בכל מקום התורה דיברה לפי ראיית עין רגילה בלי מגדלת. איסור אם נחשב פסולת לדין בורר. סינון עלים מתולעים בשבת.

אנחנו זוכים בכל שבוע לשמוע את שיעורו של מרן הראשון לציון רבינו יצחק יוסף שליט"א, ובכל מקום מספרים לי איך שמחים לשמוע ולקרוא את השיעור של הרב. ודאי, כולם רוצים לשמוע כל מילה של גדול הדור, ומה דעתו בכל דבר. השבוע הרב שוהה בחו"ל וביקש שנדבר כאן במקומו. יהי רצון שה' יתברך יתמיד בריאותו, ונוכה ליהנות לאורו וללכת בהכוונתו עוד רבות בשנים, ונאחל לו שיצליח בחיזוק הקהילות ובעולם כולו, אמן.

סולדת או נכוית

ג. המשנה ברורה המשנה ברורה (סי' שיה ס"ק מוח) מביא בשם החיי אדם (כלל כ סעיף ד) שכל ההיתר לבשל בכלי שני הוא רק כאשר המים חמים בחום שהיד סולדת בהם, כלומר שהיד בורחת לאחור מחום המים, כמו שאומרים על אף קצר 'אף סולד', שהאף בורח לאחור... או כלשון הירושלמי (ריש פרק כירה) שהיד לא שולטת בו, וזו אותה משמעות. האחרונים תרגמו את המושג 'יד סולדת בהם' למעלות חום, בין 40 מעלות, ל-80 מעלות, וכמו שכתב הרב משה פיינשטיין (בשו"ת אגרות משה או"ח ח"ד סי' ע"ד הלכות בישול אות ג). אולם מים חמים בחום שהיד לא רק סולדת בהם אלא גם נכוית בהם, אם יכניס ידו למים בחום 100 מעלות, כשיצאינה יראה בה שלפוחית של כוה, 'ונהנה יד מצורעת כשלג', ואם היד מתבשלת במים אלו, אתה רוצה לומר שכלי שני לא מבשל...? אלא ודאי שמים בחום שהיד נכוית בהם אף שהם בכלי שני יש בהם איסור בישול, כך טען החיי אדם והמשנה ברורה בעקבותיו. אבל מרן זצ"ל כתב בחזון עובדיה (ח"ד עמ' צד) שמים בכלי שני, אפילו מאה מעלות לא מבשל. ולמד כן ממה שכתב מרן הבית יוסף (יו"ד ר"ס קה) שמים חמים בכלי שני, אפילו 'מעלה רתיחות' אינו מבשל, ומרן זצ"ל תרגם את דבריו למעלות חום, כולם יודעים שמים מבשלים זה מאה מעלות חום. ואפילו שרואים שינוי בדבר שמתחמם במים אלו, אינו נחשב בישול. ולכן מותר לתת נענע בכלי שני אפילו שהוא חם מאוד, ואף על פי שמתנה צבעם, כלי שני אינו מבשל.

זהירות, ירק לפניך!

ד. צריך לשים לב, שבעלי נענע - ובכלל בירק מגידול רגיל - יש חרקים לאין מספר, "כל עמל האדם לפיהו" (קהלת ו, ז), בפרט עכשיו בבין הזמנים צריך זהירות יתירה, במשך השנה אדם נמצא בביתו, 'ארשי יושבי ביתך', אבל עכשיו אנשים יוצאים לרעות בגנים וללקוט שושנים' ואוכלים בכל מיני מקומות.

תה עם נענע

א. בשיעור הקודם הרב דיבר בהלכות בישול בשבת מסימן שיה, נמשך בהלכות בישול, ובעיקר בהלכות בורר בשבת מסימן שאחריו - סימן שיט. מי שרוצה להכין בשבת כוס תה עם עלי נענע או שיבא, ראשית, יזהר לא לערות מכלי ראשון, בתוספות (שבת לט. ד"ה כל שבא) הובאה המחלוקת אם עירוי מכלי ראשון מבשל, ומרן השלחן ערוך (סימן שיה סעיף ז) פסק: אסור ליתן תבלין בקערה ולערות עליהם מכלי ראשון. לאו דוקא תבלין, רק מרן נקט לשון המשנה בשבת (מב סע"א): האילפס והקדרה שהעבירם מרותחים לא יתן לתוכם תבלין, אבל נותן הוא לתוך הקערה או לתוך התמחויו.

קלי הבישול

ב. מותר לתת עלי נענע בכלי שני, אמנם אחינו האשכנזים מחמירים בכלי שני כמעט בכל דבר שהוא "קלי הבישול" ומתבשל בכלי שני, אבל לדעת מרן השלחן ערוך (סימן שיה סעיף ד, ג) כלי שני אינו מבשל כלל, ולא חוששים בכל דבר שמא הוא מקלי הבישול, מלבד מליח הישן וקוליים האיספנין שהוזכרו בפירוש במשנה (שבת קמה). וכן מחמירים בעוד שני דברים שהפוסקים הזכירו בפירוש שהם קלי הבישול, ביצה שנראה לעין שהיא מתבשלת קצת בכלי שני, וכן עלי תה שהם דקים ורכים הרבה. אבל עלי נענע הם יותר עבים מעלי תה, ואין לחוש שהם מתבשלים בכלי שני נוהגים להחמיר בהם כדן 'קלי הבישול', וכמבואר כל זה בהליכות עולם (ח"ד פרשת בא סעיף ו, יא) וחזון עובדיה (ח"ד עמ' של, שעח). לאשכנזים כל דבר נחשב 'קלי הבישול' אלא אם כן תוכיח להיפך, לנו כל דבר אינו קלי הבישול אלא אם כן תוכיח להיפך...

1 אחינו האשכנזים גם מחמירים בכלי שני מטעם 'מיחוי כמבשל', וזה תלוי בשני תירוצי התוספות (שבת לט), ואנחנו נוקטים כתירוץ שני שאין מיחוי כמבשל בכלי שני. ומכל מקום מפורש בתוספות שבתבלין אין חשש מיחוי כמבשל, ולכן נענע שנותנים בכוס תה להטעים דינו כתבלין, ולכולי עלמא אין מיחוי כמבשל.

העלון לעילוי נשמת רבי עזרא לארי בן מלכה אסתר ז"ל

אדם רואה מסעדה שכתוב על השלט "כשר" ונכנס, 'דע לפני מי אתה עומד', מה ההכשר, אם ניתן לסמוך על ההכשר, אם המשגיח עומד בכללים ומקפיד עליהם, יש כשרויות שמעסיקות מאות משגיחים, ולא תמיד 'כולם אהובים כולם ברורים'. הנושא החשוב הזה של שרצים בירק, כל הפוסקים הקדמונים דיברו עליו, וכמו שממחיש הפלא יועץ (ערך בדיקה) שאדם שאכל חזיר ב"מ עבר על לאו אחד, אבל האוכל ירק אחד רגיל, יכול לעבור על מאות ואפלים של איסורים כפי שנבאר.

מנין האיסורים על כל שרץ

ה. הגמרא במסכת מכות (טז): מזהירה אותנו, שאדם שאוכל שרץ העוף עובר על ששה לאוין, שש מלקויות, וכל מלקות הכוונה לשלושים ותשע מלקויות, אם אוכל שרץ הארץ עובר על חמשה לאוין ועל כל לאו חוטף שלושים ותשע מלקויות, ואם אוכל שרץ המים עובר על ארבעה לאוין. רמזו על כך את הפסוק (שמות כ, ד): לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל, ואשר בארץ מתחת, ואשר במים מתחת לארץ. "אשר בשמים ממעל" אלו השרצים שפעמים בשמים, "דרך הנשר בשמים" (משלי ל, ט), כמו זבובים ויתושים, עובר עליהם בששה לאוין. "ואשר בארץ מתחת" זה השרצים שבארץ שעובר עליהם בחמשה לאוין, פחות לאו אחד מהשרצים שבשמים. "ואשר במים מתחת לארץ" אלו השרצים שבמים שעובר עליהם ארבעה לאוין, פחות לאו אחד מהשרצים שבארץ.

מנין האיסורים בכל ירק

ו. אדם יכול לאכול ירק וזה טעים לו והוא נהנה, אבל יש שם עשרות שרצים מסוגים שונים, 'ביבשה באויר ובימים'... וכמה איסורים הוא עובר, ה' ירחם! בחסה אחת מגידול רגיל יכול להיות עשרות חרקים, ולפעמים יותר, תלוי באיזור הגידול ובעונות השנה, אין מה לדון אם זה מיעוט המצוי או לא, בכל ירק יש עשרות רבות של שרצים, נעדר את הירק ותראה! יש ירקות יותר נגיעים, כמו ברוקולי וכרובית, אינני יודע איך יש אנשים בלי טיפת יראת שמים ואוכלים ירקות כאלו. בארצות הברית יש תו תקן לאשר בברוקולי עד שישים חרקים למאה גרם! בארץ אפילו תו תקן כזה, יכול להיות גם שש מאות חרקים... רק שתבינו את המשמעות כמה חרקים יכולים להיות בירק, בכל ירק לפחות ששים חרקים, נאמר שיש שם שרץ הארץ שעל כל אחד עובר חמש לאוין, ועל כל לאו לוקה שלושים ותשע מלקויות. נמצא שעל כל ירק מקבל 11,700 מלקויות! אם היה היום סנהדרין והיו מלקים, המלקה היה כבר מתעייף... ולצערו יש רבניות בארץ שעדיין מאשרים ירק רגיל נגד הנהלים של הרבנות הראשית.

ובשתים יעופף

ז. בישיבת מועצת הרבנות הראשית שהתקיימה לאחרונה, מרן הראשון לציון שליט"א דיבר על נושא זה בחריפות, וביקש ממני לדבר כאן על זה. אדם לא יאמר: בסך הכל אני אוכל פלאפל עם סלט. צריך לבדוק איזה ירק הביאו. אני ביקרתי בכמה מקומות וראיתי בעיני שלא נזהרים בזה, הגעתי בשתים בלילה לעשות ביקורת לקייטרינג אחד שמאכיל אלפי מנות ביום, ועל השלחן היו מונחים לו כוסברה ופטרוזיליה מגידול רגיל, והטבח לוקה וקוצץ. לא הבין מה אני עושה שם, חשב שנכנסתי בטעות... הוא אפילו לא שטף את הירק, והאמת שגם שטיפה עם מים וסבון לא מועילה, לכל היותר יהיה לו חרקים רחוצים וריחניים...

מכונת כביסה לחרקים

ח. כשהייתי הרב של מושב חוסן, עבר אלינו למושב מטבח של אחד שמאכיל כ-5,000 איש ביום, וישבתי עם הבעלים על הנהלים המסודרים של הרבנות הראשית, הוא קיבל הכל, עד שהגענו לסעיף על הירק, אמר לי: תשמע, זה הוצאה גדולה בשבילי לקנות ירק מגידול מיוחד, במקום הקודם שהייתי הרבנות המקומית אישרו לי להשתמש בירק מגידול רגיל. אין מאשרים לך, נגד הנהלים של הרבנות הראשית? כן! היתה לו מכונת כביסה שלתוכה היה מכניס את הירקות ומנקה אותם, עושה לחרקים ג'וקוזי... אמרתי לו: אתה גורם שהחרקים יהיו מכובסים וגם יהיה להם סתירות... אבל עדיין יהיו אסורים בתכלית האיסור, גם אם תטביל אותם במקוה הם לא יהיו מותרים... שטיפה טובה וניקוי טוב מועיל רק לירק מגידול מיוחד, כפי שנבאר.

חס רחמנא עלן

ט. יש שואלים: וכי אין דרך לנקות ירק מגידול רגיל, אין אבותינו ורבותינו במשך 3,300 שנה היו אוכלים בשנים עברו לפני שהמציאו את הגידול מיוחד בחממות? האמת שניתן לנקות, אבל נסביר לו איך לנקות. תקח עלה של חסה ערבית, תשרה אותו כמה דקות עם מים וסבון, אחר כך תקח ספוג ותנקה את העלה מלמעלה עד למטה, אחר כך אם נשאר משהו מהעלה... תניח אותו מול המנורה או מול השמש ותבדוק בעיין אם נשאר חרקים. בחסה יש כתשעה סוגי חרקים, חלק מהחרקים ירדו על ידי הניקוי היסודי, אבל חלק נשארו בתוך עוני העלה במנורות, 'עמוק עמוק מי ימצאו', החרקים המציאו את המנורות עוד לפני

החמס... ורק אם אחר הניקוי הירק נקי לגמרי מותר באכילה. מבחינה מעשית זה אפשרי, אבל זה טורח גדול ובוודאי בלתי אפשרי במקום תעשייתי. בדרך כלל או שאדם מוותר על החסה, או שמוסיף חמשה שקלים ויקנה חסה מגידול מיוחד. מי לא זוכר שמרן זצ"ל היה מדבר בכל שנה לפני חג הפסח על חומרת האיסור של אכילת שרצים בחסה של המרור, והיה אומר שלפני שהיה ירק מגידול מיוחד, היו מורידים את כל הירוק ואוכלים כזית רק מהקלח שקל יותר לבדוק אותו. וכל האחרונים - הכנסת הגדולה (סימן פד הגב"ס"ק נב, סב) והפרי חדש (סימן פד ס"ק לד) ורבי יהונתן אייבשיץ (בכרתי סי' פד ס"ק ט) והרב חיד"א (במחזיק ברכה סימן פד אות י והלאה) והבן איש חי (ש"ר פרשת צו אות כז, וש"ש פרשת נשא אות ח) ועוד - מזהירים וכותבים "שומר נפשו ירחק מהם", והכנסת הגדולה (שם) כותב שכל מי שמכיר את הבעייתיות בירק לא אוכל ירק בכלל. עדיף לא לאכול חסה כל החיים, מאשר לטמא את הנפש ולעבור כמה לאוין בכל אכילה. היום ב"ה הקב"ה חס עלינו ונתן לנו חסה ושאר ירקות מגידול מיוחד, שיש אפשרות לפקח עליו ולנקותו.

גידול שמור - פחות ריסוס

י. יש שטוענים שלא אוכלים ירק מגידול מיוחד כי יש עליו ריסוס מסוכן. מרן הראשון לציון שליט"א דיבר על כך כמה פעמים [א.ה. ראה בספר השיעור השבועי תשע"ח שעומד לצאת בקרוב בע"ה, פרשת בשלח אות כו בהערה], ואמר שאם לא אוכלים כל יום אין לחוש לסכנה. ואני רוצה להוסיף, כי בדרך כלל מרססים את הירק הרגיל יותר מירק של גידול מיוחד! נסביר קודם מה זה "גידול מיוחד", עושים "לשם יחוד" לפני שמגדלים אותו?... אלא יש להם כמה מערכות הגנה מחרקים, לוקחים את השתילים מחממות סגורות, ושם יש אחוז מזערי של חרקים. לאחר מכן שותלים אותם בחממות מיריעות של רשת צפופה מאוד, שרוב החרקים לא יכולים להיכנס לשם, והתקנו שתי דלתות שנסגרות אחר כניסת העובדים, למנוע את כניסת החרקים. בנוסף לכך, שמים מדבקות עם ריח מיוחד שמושך אליהם את החרקים שנדבקים שם. ובנוסף לכך, עושים ריסוס והדברה לפי הצורך. ועושים בדיקות פעמיים בשבוע לבדוק שהירק נקי, ואם נמצא בבדיקות אחוז מסוים של חרקים לא מאשרים אותו. ביררתי אצל כמה מומחים ונודע לי, שבירק רגיל עושים הרבה ריסוס, לא בגלל טעם הלכתי, אלא בגלל שהריסוס שומר שהחרקים לא יאכלו את הירק, לעומת זאת בגידול מיוחד מרססים פחות, כי גם בלי ריסוס הירק שמור מהחרקים המזיקים. רק לעיתים נדירות כשרואים שיש אחוז גבוה יותר של חרקים בגידול המיוחד, מרססים אותו יותר ואז יש בו ריסוס כמו ירקות מגידול רגיל. נמצא שירק מגידול מיוחד גם כשר, וגם יותר בריא.

ירק מגידול מיוחד לא נקי לגמרי

יא. גם ירק מגידול מיוחד - חסה, פטרוזיליה, כוסברה, כרפס, שמיר, וכדומה - חובה להפריד את העלים, ולהשרותם דקות אחדות במים עם חומר סבון, לא חומץ או מלח, אלא סבון או אמה או חומר שנקרא סטרילי. פעם חשבנו שירק מגידול מיוחד הוא בחזקת נקי ואין בו חרקים, וכך כתבו בכמה ספרים בזמנו, וכשביררו אצל אותם מחברים אמרו: כך חשבנו בהתחלה... היום ענף הגידול המיוחד התפתח מאוד, ומתברר שמאשרים אחוז מסוים של חרקים, בשביל לסבר את האוזן: על כל ראש של חסה מאשרים שמונה חרקים! וזה בגידול מהדרין שכתוב "ללא חרקים". החרקים שבירק הם לא בגדר "מיעוט המצוי", לא עשרה אחוז של המשכנות יעקב (סימן יז), ולא קרוב למחצה של הריב"ש (סימן קצא), אלא בכל חבילת ירק בלי יוצא מן הכלל יש חרקים, במאה אחוז! תשאל: אם כן למה לא לקנות ירק מגידול רגיל? מה לי שמונה חרקים, מה לי ששים? ההבדל הוא גם בכמות וגם באיכות, בירק מגידול רגיל יש הרבה סוגי חרקים שחלק מהם נכנסים לעומק הירק ואינם יוצאים משם גם בניקוי יסודי, אבל בירק מגידול המיוחד אין חרקים כאלה.

השריה בסבון - חובה

יב. ירק מגידול מיוחד יש לשטוף ולהשרות במים עם סבון, ולא מספיק שטיפה תחת זרם מים, בדרך כלל שטיפה לא מגיעה לכל מקום בירק, וגם אם יגיע ממש לכל מקום, לחרקים יש כמו כריות של דבק ברגלים או חדק בפה ונתפסים בעלה ולא יוצאים בשטיפה רגילה, רק על ידי הדחה במים עם חומר סבון הם מחליקים ונשטפים, ויצאו מגדר מיעוט המצוי.

מרן שליט"א ביקש לפרסם

יג. לפני כמה שבועות מרן הראשון לציון שליט"א ביקש לבחון את כל הנושא מקרוב, והזמין ללשכה אדם מומחה עם הכלים שלו ועם ירק מגידול מיוחד מכל החברות, ובכל חבילה לאחר השריה במים והסיון נמצאו במים כמה חרקים. אמר לי מרן שיחיה: תפרסם בשמי שאסור לאכול ירק מגידול מיוחד ללא שטיפה טובה ושריה בחומר כמו שאמרנו. ואחר כך פרסמו גם מודעה מפורשת מטעם הרבנות הראשית לישראל, שכל המשגיחים בכל המקומות צריכים להקפיד על כך, ולא לסמוך על העובדים, הם אומרים: העוון על המשגיח... וגם בבית, כל אחד ואחד יעשה את הפעולות הללו כדי להכשיר את הירק, להשרות שתיים או שלוש דקות ואחר כך לשטוף.

מיקרוסקופ לא ירד מהשמים

יד. לפעמים מוצאים חרקים קטנים מאוד שאי אפשר לראות בעין רגילה, אלא רק על ידי זכוכית מגדלת או מיקרוסקופ, כאלו חרקים התורה לא אסרה, כי התורה ניתנה לנו ולא למלאכי השרת. האחרונים דיברו על כוס משקה שמתבוננים בו במגדלת ורואים הרבה חיידקים קטנים שטים בפנים "רצוא ושוב", ומרן זצ"ל ביביע אומר ח"ד² (חי"ד סי' כ' אות ב, וסי' כא אות ז) וגם ביחוד דעת ח"ו (סימן מז) דן בזה.

רואה ואינו נראה

טו. יבואו ויטענו, אם חרק שאינו נראה אלא על ידי מגדלת או מיקרוסקופ מותר, אם כך נבדוק את הירק באופן שטחי, ואם הוא נקי נאכל! אבל ההסבר הוא כך, כל שיש אפשרות לראות את החרקים בעין רגילה אסור לאכלם, לפעמים החרקים לא נראים מחמת הסביבה שלהם, לפעמים הם נמצאים בין קפלי העלים, כך ברא הקב"ה כדי לשמש להם להסוואה ולהגנה, אם תשרה אותם במים ותסנן, הם יצאו ותראה אותם גם בעין רגילה. כמו שכל אחד רואה את הנקודות הקטנות שיש על דף הגמרא שהוא לבן, ואילו אותם נקודות היו על החסה לא היו נראות, ובמקום שהחרק נראה, ורק הרקע גורם שהחרק לא יראה, אין זו סיבה להיתר. וכמו שאת שקשקי הדג הגמרא אומרת שיש לבדוק מול השמש, או על ידי שפשוף בבגד, כך גם החרקים. החתם סופר (בתשובה חאו"ח סימן קלב) כותב, שמראה החרקים לא נמדד לפי מה שרואים "חלושי הראות", אלא לפי מי שראייתו טובה.

סכין שחיטה

טז. כמו כן לגבי בדיקות הסכין לשחיטה, אם סתם אדם יאמר שלא מצא פגמו לא מתחשבים בו, כי יבוא המומחה וימצא. אבל אם נתת את הסכין למבין הגדול שהוא מומחה ויש לו ניסיון רב בבדיקת סכינים, והוא לא מצא על ידי שום בדיקה, בזמן הגמרא (חולין יז:) היו בודקים את הסכין, ובמים, והיו עוד סוגי בדיקות, והיום בודקים "אבישירא ואטופרא", בבשר ובציפורן, אם לא מצא פגמו הסכין כשרה, אם יביא מיקרוסקופ ודאי שימצא בליטות, וכי נאמר שהסכין פסולה? התורה ניתנה לבני אדם, רק אם יש פגימה שהיא "אוגרת"³ זה פוסל את הסכין, פירושו של דבר שהפגימה אוגרת את הבשר, וכשמעביר את האצבע היא נעצרת בפגימה.

אבק מהלך

יז. מה הדין אם אתה רואה איזו נקודה על הירק, וחשבת שהיא אבק, בא מומחה מזויז את הנקודה, ופנאום אתה רואה את הנקודה מהלכת, הבעיה היא אצלך שחשבת שזה אבק, לכן אתה צריך להביא זכוכית מגדלת ולראות, כי המבין יראה אותה גם בלי מגדלת. כך משמע מתשובת הרשב"א (ח"א סימן ערה) הביאה הבית יוסף (סי' פד), שעל הפולים יש נקודות שחורות קטנות מאוד מאוד שאינם נראות חרק, אבל אם תשים את הנקודה על הציפורן, תראה שהיא מתחילה ללכת. אם יך אם אינו נראה כלל בעין טבעית, אלא רק על ידי מיקרוסקופ, אסור, "דע את האויב". אך אם אינו נראה כלל בעין טבעית, אלא רק על ידי מיקרוסקופ ושאר כלי עזר, זה מותר. גם רבי משה כלפון הכהן בשו"ת שואל ונשאל ח"ה (חי"ד סימן סד), כתב תשובה ארוכה בזה, שם הוא דן מה היחס ההלכתי למיקרוסקופ שהתחדש בזמננו, ומביא את הדוגמאות שהזכרנו, וכותב שאם יש אדם בעל ראייה חזקה שמזהה את החרק, ודאי שזה אסור. רוב ככל החרקים המצויים כיום, ניתן לגלותם על ידי בדיקה נכונה ולראותם בעין טבעית. לכן אי אפשר להקל בזה ולסמוך על כל מיני השערות, יש בזה איסורים חמורים יותר משאר מאכלות אסורות, כמו שהסברנו.

2 שם הרב דן לגבי קלטות של דברי תורה אם מותר למחוק אותן, וכן שטרות כסף שהדפיסו בהם פוסקים מהנביא בכתב קטן מאוד, ועל ידי מיקרוסקופ ניתן לראות את האותיות, אם יש בזה קדושה. והביא מה שדנו האחרונים לגבי פירושים ודיוקים בתורת כספרי תורה הנראות על ידי מיקרוסקופ, אם הם פסולות. וכן לגבי דג שאם אין בו קשקשים הוא טמא, ומה הדין אם יש בו קשקשים הנראים רק על ידי מיקרוסקופ, דן מן הדק עד אין נבדק, התורה ניתנה לעם ישראל שילמדו אותה בעין הטבעית שלהם, עשרת הדיברות לא ירדו עם מיקרוסקופ... הגמרא בעבודה זרה (לט.) אומרת, שיש לבדוק את הקשקשים מול השמש, במקום של ראות טובה, או לשפשף את הדג בבגד לבן, ואם נראים קשקשים על הבגד הדג טהור. כל זה אם הוא לבסוף בעין טבעית, אבל אם ראה רק במיקרוסקופ אפילו אם נראה לו שם כמו "שריון קשקשים" לא יועיל.

כמו כן אתרוג שיש בו חזוית או חסרון אחר, אם מסתכל בעיניו פקח"א ולא מוצא כלום, וישנם שמביאים זכוכית מגדלת לבדוק את האתרוג. עוד מעט יביאו גם מיקרוסקופ, "זהוהה חומרא חדשה"... אם זו נקודה שאינה נראית בעין רגילה, לא צריך לחשוש לה. רבי יוסף משאש כותב בשו"ת מים חיים (האו"ח סימן רנט) שזו מכה מהלכת בכמה מיניו, שאינם מיד במוצאי כיפור וצאים לשוק עם המגדלת שלהם ובדקים אתרוגים. גם מי שלא יודע לבדוק מתייבש ומקשה מחבירו את המגדלת... מה, אתה לא רואה איזה אתרוג פה? "פרי עין הדר". התורה אמרה הדר של מגדלת? הדר של העין שלך! האמת שאתרוג יותר קל משאר דברים, לפי מה שכתב בשו"ת המב"ט (ח"ג סימן מט) שאם מצא נקודה רק אחר שהתבונן באתרוג בעין חזוית, האתרוג כשר, כי אין זה פסול בדרך, האתרוג נחשב מהודר ויפה על ידי ראייתו בכבש שטחי ולא צריך להוציא את העיניים...

3 היה אחד שלמד הלכות שחיטה ורצה לקבל תעודה מהרב, חשב שהבחינה היא משחק ילדים, אבל הרב שאל אותו אפילו שאלו פשוטות והוא לא ידע לענות. שאל אותו: מה "אוגרת"? השיב: זו אשה ששמה עליה חזוית. אם כך מה זה "אוגרת"? זה ילדה בת שלוש עשרה. אם כך מה זה "בוגרת"? זה תאנה יבשה. אם כך מה זה "גורגרת"? זה תנוגלת שיושבת על ביצים. אם כך מה זה "אוגרת"? זה ספק זכר ספק נקבה. אם כך מה זה "אוגרוניוס"? זה היה הגדול. אם כך מה זה "אוקיניוס"? אמר לו: לא יודע. אמר לה הרב: נכשלת בבחינה. כשיצא אמר: ראיתם? לא ידעתי מה זה אוקיניוס, הכשיל אותי בבחינה...

חרק כלכלוך

יח. לו יצויר שיש חרק שלא ניכר שהוא חרק בעין טבעית בשום אופן, כגון שהוא קטן ביותר והוא מת ולא זו, ונראה כלכלוך, וגם אדם בעל ראות טובה ביותר לא מזהה אותו כחרק, אין הכי נמי שיש להתיר. אחד סיפר לי שהגיע למרן זצ"ל עם עלה של חסה והראה לו נקודה ושאל אותו: כבוד הרב, מה זה? מרן עיין ואמר לו שזה כלכלוך. אותו אחד שם לו מגדלת ופנאום מרן ראה קרניים כפופים וזנב, רמ"ח וש"ה... שאל אותו: עכשיו מה הדין, מותר לאכול את החסה הזאת או אסור? אמר לו הרב: מותר. הוא העיז פניו ושאל: אולי הרב יאכל... הרב אמר לו: מצד הלכות תולעים מותר, אבל אחרי שאני יודע שזה חרק אסור לי מדין "בל תשקצו", זה מאוס בעיני. גם מרן הראשון לציון שליט"א בספר ילקוט יוסף ארבעת המינים (עמ' שכב) שיצא בשנה האחרונה⁴, כתב על אתרוג שיש בו חזוית קטנה, והסתעף גם לנושא של חרקים, וכתב שאפילו אם רואים נקודה, אם בלי מגדלת אי אפשר לדעת שזה חרק מותר. והביא שכן דעת שבט הלוי (ח"ז סימן קכב). וזאת המסקנה, אם החרק יכול להראות בעין טבעית אסור, אבל אם נראה רק על ידי מגדלת מותר, כי התורה ניתנה לנו ולא למלאכי השרת.

פסולת על פי ההלכה

יט. ביום חול אדם יקח את הנענע בלי לשטוף כלל - ואפילו מגידול רגיל - וישפוך את התה מהפינג'אן לתוך מסננת צפופה, השאלה אם בשבת אין בפעולה זו חשש משום איסור בורר. הרי ברירה בכלי אסורה מדאורייתא, גם אם בורר אוכל מתוך פסולת. המאורי אור (חלק באר שבע דק"ב ע"א) וכן החיי אדם⁵ (בנשמת אדם כלל טז סק"ה) מחודשים, שמוותר לסנן בשבת אפילו בכלי, והם מסתמכים על המבואר בשלחן ערוך בהלכות בורר (סימן שיט סעיף י), שמוותר לברור מים צלולים שיהיו יותר נקיים, כגון מי ברז שיעברו ב"פילטר בריטה", כי אלו לכלוכים דקים שלא רואים אותם, ורק אדם שחשוב לו מסנן אותם, אבל אינם מעכבים את השתייה, וכן אם יש בהם קיסמין וקשין דקין, הם לא היו מפונקים כמונו ושתנו, וכי שרצה לסנן ולהתפנק לכבוד שבת, היתירו לו "הואיל ומשתתי בלאו הכי" - והואיל והוא ראיין לשתייה גם בלי הסינון, אין זה נחשב פסולת⁶. והוא הדין מים שיש בהם מעט תולעים קטנטנים, שאדם לא מקפיד על זה. ואם תשאל: ודאי שמקפיד, כי אסור לאכול תולעים. לדעתם דין ברירה שייך באוכל ופסולת ממש, אבל מה שאסור רק מצד ההלכה אינו נחשב פסולת, רק איסורא הוא דרביעי עליה, תביא לטראמפ או אפילו לליברמן כוס תה ותאמר להם: יש בזה נענע מגידול רגיל, יגידו לך: מה אתה מבלבל את המח... אין להם דת ודין, ואילו אנשים שהם מכובדים בעיניהם, "כולו אומר כבוד"... הוא לא יאכל דברים מאוסים, אבל אפילו בעיניו זה לא מאוס.

קושיא ותירוץ

כ. לכאורה קשה על החידוש שלהם ממה שכתב בתשובת הרא"ש (כלל כב סי' ט) שהביא מרן הבית יוסף (סימן שיט), שמים שיש בהם תולעים⁷ מותר לתלותם על ידי מפה בשבת, ולא הוי כבורר, כי אין על פי שאיסור בורר בכלי הוא אפילו לאלתר, זה דוקא כשמתקן סמוך לאכילה ושתייה, אבל אם בשעת שתייה מעכב את הפסולת שלא יכנס לתוך פיו, אין זה מעין מלאכה ומותר. וכן פסק מרן השלחן ערוך (סעיף טז). שהביא הבית יוסף והזכרנו אותה לעיל, שמוותר לסנן את המים הראויים לשתייה בלאו הכי. אומר הרא"ש שיהיה מותר לשים פיסת בד על הכוס ולשתות כך בשבת, כיון שאין דרך לברור באופן זה, וכך פסק מרן להלכה בשלחן ערוך (סעיף טז). משמע שלולא ההיתר שהוא דרך שתייה, היה אסור לסנן, והלא לפי החיי אדם אם הפסולת היא רק מצד ההלכה אינה נחשבת פסולת, ומדוע אסור לברור כדרכו? מתרץ החיי אדם, שם לא מדובר שיש תולעת בודדה "אף הוא ראה גולגלת אחת שצפה על פני המים"... אלא שכל המים היו מלאים תולעים, אפילו ליברמן לא היה שותה... זה כבר פסולת מצד המאוסות.

4 מפליא איך שהרב מוכח אותנו כל כמה חודשים בספר חדש, לא פחות מאלף עמודים! בן פורת יוסף, כל מי שרואה משתומם מתי יש לרב זמן לכתוב. ממש כמו חסידים הראשונים שהייתה תורתם ומשנתם ומלאכתם מתברכת (ברכות לבז), ואצל הרב גם תורתו מתברכת. אחד הראה לי מישוה שאמר: אין בדורנו מי שאפשר לברך עליו "שלחך מחכמתו ליראיא", אני מתפלל, וכי הוא לא מכיר את מרן הראשון לציון?! כל התורה בכף ידו, כולם מכירים את שיעוריו וספריו, אין צריך לומר שאפשר לברך לפי מה שהרב כתב בשו"ת הראשון לציון (ח"ב סימן מה) שאפשר לברך על הרבה ברכת שלחך, אבל גם למי שיחשוש לברך רק על גדולי הדור, יש הוה אימנא לא לברך עליו! כל אחד יתח ילקוט יוסף מועדים, ספרים מלאים חכמה, "מלאים זו ומפיקים נגה נאה זוים בכל העולם", תענוג! אשירנו שובנו שבדורנו יש את הרב שמנגיש את התורה לכל עם ישראל בשפה ברורה, לא מניח פינה זווית. לפני כמה שנים ישב כאן הרב בן ציון מוצפי שליט"א, ואמר שעל מרן הראשון לציון שליט"א ודאי שמברכים שלחך מחכמתו ליראיא [א.ה] ראה בספר היעורר השבועי תשע"ו פרשת תזריע אות ד]. ופוטו.

5 רבי אברהם דנציג בעל ספר חיי אדם היה סוחר, "הייתה כאנונית סוחר", אבל זכה למה שלא זכו תלמידי חכמים שיהיו ראשים ורובים בתורה, הספרים שלו נפוצו בכל העולם, כי הייתה לו שפה ברורה, והחיבור שלו מסודר לפי כללים וסעיפים, והביא את כל הדעות עם מסקנות ברורות, תענוג.

6 מרן זצ"ל כתב בשו"ת יחוד דעת (ח"ב סימן נא) בדין קומקום תה שיש לו זרוביות שיוצא ממנה התמצית, ובדופן הקומקום יש מסננת כדי שעליה תה לא יפלו לתוך הכוס. החזוין איש (סימן נג ד"ה מן האמור) חידש שזה לא נחשב כלי המיועד לברירה, כי עיקרו של הכלי הוא לאיחוס התה. אבל היום יש קומקום זכוכית שבאמצעו יש מסננת ממש בפניו עצמה, ולפי החזוין איש יהיה בעיה. אולם מרן זצ"ל התייר מטעם אחר, "הואיל ומשתתי בלאו הכי", כיון שלא מפריע על כך לאדם שיפלו לו עלי תה לתוך הכוס, ומעשים בכל יום שנופלים לאדם עלי תה לכוס, ואפילו שנוכחים לפי מסננת ופולטם בשיניו.

7 ידועים מים שהם כבורות מתמלאים בתולעים, ומותר לשתות את המים עם תולעים אלו, כדברי הגמרא בחולין (סז.) שהתורה אסרה רק שרצים שהם בימים ובנחלים, אבל התולעים שנבראו בבור, או בכלי, לא כעד שלא פירשו מותר.

העלון להצלחתם של: תהילה בדבורה לאה בת יוכבד - זיווג הנון, אפרת בת מרים - רפואת הנפש והנון, ארו בן סמדר - הצלחה בכל, מוריה בת שירה - כל הישועות, עינב בת חנה - הצלחה ובריאות, עליה בת סיביה - כל הישועות, תהילה בת יפה - זיווג הנון, תהיר בת עינב - הצלחה ובריאות, ורד רוז בת לורטה אסת - כל הישועות.

ראיה ראשונה

כא. צריך להביא ראיה לחידוש כזה, שאיסור של תולעים אינו נחשב כפסולת לענין בורר. החיי אדם הביא ראיה מדברי הרמב"ן (הביאו הר"ן שבת קמד): שהחולב עו בשבת לא עובר משום בורר אוכל מתוך פסולת, כי יש אפשרות לשחוט את העו ולהתירו באכילה, ואף שבשבת אסור לשחוט, מכל מקום העו לא תחשב פסולת, וגם כאן בתולעים לא יחשבו פסולת בגלל שהם אסורים הלכתית. אולם יש לדחות את הראיה בפשטות כמו שכתב המהר"ם שיק (האו"ח סימן קלד), שהעו אינו נחשב איסור כי ניתן על ידי שחיטה, אבל תולעים אסורים עולמית, גם אם תשחט אותם...

ראיה שנייה

כב. החיי אדם הביא עוד ראיה מהכל בו (סימן לא), שמוותר בשבת לסנן מים שיש בהם 'בחושים' אם אפשר לשתותם בלא סינון. איך יתכן לשתותם בלא סינון, אלא ודאי שאפשר לשתותם מצד נקיזות, ומכאן ראיה שדבר האיסור מכבינה הלכתית לא נחשב פסולת.

יבחושים המותרים

כג. אבל אחר אלף המחילות מכבוד תורתו של החיי אדם, נראה בפשיטות שכוונת הכל בו על מה שאמרו בגמרא בחולין (סז ט"א), 'יבחושים הנמצאים במים שבכלים מותר לשתותם כי לא פירשו, ואם סננם אסור לשתותם. ועל זה אמר שאם רוצה לסננם מותר, כל שאפשר לשתות בלא סינון, כלומר כל שלא פירשו והם מותרים, אבל אם פירשו ואסורים, הרי הם פסולת ואסור לסננם. וכן כתב התהלה לדוד (סימן ש"ק ט"ח) לדחות את הראיה מהכל בו. וכן מוכח מדברי הבית יוסף שכתב על היתר הרא"ש בסינון מים מתולעים בשעת שתיה דוקא, שכל זה בתולעים שאי אפשר לשתותם כלל בלא סינון, משום שיש לחוש שמהם יבלע אחד מהם שאסור. כלומר גם אם אינו שותה מחמת האיסור, הרי זה בגדר פסולת.

שטיפה לאלתר מלכלוך

כד. כיון שדעת המאורי אור והחיי אדם שהזכרנו ועוד אחרונים, שדבר האיסור מצד ההלכה אינו נחשב פסולת לענין ברירה, יש לצרף דעה זו לספק ספיקא. אחד שאל אותי היום אם יכול לטוֹף ולהשרות את הירק בשבת, שהרי מרן בשלחן ערוך (סימן ש"ט סעיף ה) כתב: אין שורין את הכרשנין, דהיינו מציץ מים עליהם בכלי כדי להסיר הפסולת. לכאורה לפי זה יצא שאסור לטוֹף פירות וירקות מלכלוך, ומה יעשו? מרן זצ"ל בחזון עובדיה שבת ח"ד (עמ' ר"ו) התייר אם עושה כן לאלתר, כי יש מפרשים שכל האיסור דוקא בשריה ולא בשטיפה, ויש מפרשים שכל האיסור דוקא כשעושה לאחר זמן אבל לאלתר מותר. על כל קולא לבד אל תסמוך, ספק דאורייתא לחומרא, אבל בצירוף שני הספיקות, כשטוֹף ואוכל לאלתר, יש להקל.

השריה לאלתר מתולעים

כה. הוא הדין בנידוננו, יש להתייר לשרות את הירק במים עם סבון בשבת כשעושה כן לאלתר סמוך לסעודה, שמא כדעת המאורי אור והחיי אדם שמה שאדם לא רוצה מצד ההלכה לא נחשב פסולת, ושמה כשעושה כן לאלתר מותר.

מזיגת תה במסננת

כו. לפי זה, אם עשה תה נענע, ולפי מה שהוא רואה במים אין שם חרקים, יתכן שיש בעלים עצמם חרקים, אבל הוא מסנן את המים שיתכן שהם נקיים, יש לנו ספק ספיקא, שמא אין חרקים במים בכלל, ושמה הלכה כדעת המאורי אור והחיי אדם שאין זה נחשב פסולת, וכל שכן אם שטף היטב את הנענע ויש ספק אם נשארו שם חרקים. וכן כתב מרן זצ"ל בחזון עובדיה (ח"ד עמ' רכו), שיש לצרף סברא זו לספק ספיקא במים שיש ספק אם יש בהם תולעים.

ספק פסיק רישיה

כז. כאמור, אם לא ניקה היטב את הנענע חייב לסנן את המים, ולא יכול לסמוך על הספק. ראיתי שהגרש"ז אוירבך (בשו"ת מנחת שלמה ח"ב ס"ט ט"ג) כתב סברא - אלא שהדגיש שהיא לא להלכה למרות שהיא אמין ליבו בגיבורים והיה לו כוחא דהיתרא - שאם יש ספק אם יש חרקים, הרי זה בגדר ספק פסיק רישיה, הרי הוא לא מתכוין לאכול חרק, ולא ודאי שיאכל חרק, "גורר אדם מטה כסא וספסל ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ" (שבת כב), אוכל אדם חסה ובלבד שלא יתכוין לאכול תולעים... אולם ספק פסיק רישיה אינו מותר לכל הדעות, כי כאן מדובר בספק לשעבר, ומדברי הרמ"א (יו"ד סי' פ"ו) משמע שאסור, כמו שכתב שם רבי עקיבא איגר. ולעומתם הט"ז (סי' ש"טו סק"ג) מתיר, והמשנה ברורה (בבאה"ל סי' ש"טו ס"ג ד"ה ולכן) מביא ראיה מהרמב"ן (במלחמות שבת מא): והמאירי (שם) שמתירים. מרן זצ"ל ביביע אומר בכמה מקומות (ח"ג חאו"ח סי' כ י"א, וח"ו חיו"ד סי' כז) לא הכריע בזה, אבל בחזון עובדיה שבת ח"ד בתחילתו (עמ' טו) מדבר שם לגבי מי רגלים אם הם מצמיחים, יש בזה מחלוקת בין חכמי האגרונומיה לחכמים, נפקא מינה אם אדם רוצה להטיל רגליו במקום שיש צמחים, אבל הוא לא מתכוין שהוא יצמיח, ולא ודאי שהוא יצמיח, זה ספק פסיק רישיה, אומר הרב שלהלכה ולמעשה מותר, כי מתירים ספק פסיק רישיה.

פסיק רישיה שאוכל חרקים

כח. כאמור, הרב אוירבך הדגיש שלא כתב כך להלכה, ובנידוננו אין להתיר לאכול חסה בלי לבדוק, ואין זה בגדר ספק פסיק רישיה, כי ניתן לומר כך רק כאשר הוא מתכוין לגרירת ספסל ולא מתכוין לעשות חריץ, אבל כאן הוא מתכוין לאכול את כל החסה שלפניו, "ראשו על כרעיו ועל קרבו", ובכלל אכילתו אוכל גם את החרקים. לבד מכך שעל הרוב אין ספק שיש חרקים, וזה ודאי פסיק רישיה. מה שאין כן לגבי מים שרואה בבירור שהם צלולים, ולרווחא דמילתא רוצה לסננם, בזה יכוננו דברי הכל בו שמוותר לסננם אם אפשר לשתותם בלא סינון.

תשובה וכפרה

כט. אחד שאל אותי: הוא אכל חסה רגילה שהיו בה תולעים, הוא יכול לשתות נס קפה עם חלב או שהוא בשרי?... זה מה שמעניין אותנו, רוצה לברך 'ברוך שעשה לי נס'... הוא לא נהיה בשרי, אבל צריך כפרה. רבינו יוסף חיים כותב ברב פעלים ח"ד בסוד ישרים (סימן ה), שאם אכל תולעים באונס, המשגיח אמר לו: הכל נקי, בדקתי. והוא לא בדק ולא כלום, נרדם בשמירה, זה נקרא אונס ולא צריך לעשות תיקון, וזה לא מטמס את הלב. אבל אם אכל באשמתו, אפילו ששגג ולא ידע איך בודקים, היה צריך ללמוד, "שגגת תלמוד עולה דודן" (אבות ד, יג), וצריך לעשות תשובה וכפרה.

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היודים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 21:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 22:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293* שלווחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

משה בן מרים זיווג הגון בקרוב ובקלות

לכל המשונן להגברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרשוא"ש או לעילוי נשמת יקרכם חייגו: *5290*

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'כאן מורשת' 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm ובקול חי 93.00fm, 92.8fm

העלון להצלחתם של: לורטה אסתר בת רבקה- בריאות הנפש והגוף, ליאור בת אריאלה- זיווג הגון, צוריא בן לינדה- רפואה שלמה, רבקה בת לורטה אסתר- בריאות ופרי בטן, ייעוב מיכאל בן בת שבע- זרע בר קיימא, אודיה שירה בת אודליה- בריאות וכל הישועות, אודליה בת אסיה- בריאות וכל הישועות.

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא כו).

פירש בספר בית יצחק (פרשת בראשית): המילה "היום" רמז יש בה: יש אדם שזכה לברכה ולעושר והשעה משחקת לו, ויש עני שימיו מלאים צער ויסורים. אומרת לנו התורה: אם עשיר אתה - הזהר שלא תזוח דעתך, אלא תזכור שהכל עובר במהירות כמו יום אחד, כחלום יעוף. ואם עני אתה או בעל ייסורים - אל תצטער יתר על המידה, כי גם הצער חולף ועובר כמו היום.

לפיכך, בין העשיר ובין העני צריכים לחשוב שיש להם רק יום אחד - רק "היום", ומי שיודע שיש לו רק את היום לא תזוח דעתו מרוב הטובה, ולא יצטער מדי על הרעה.

"את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלוקים אשר אנכי מצוה אתכם היום. והקללה אם לא תשמעו אל מצות ה' אלוקים" (יא כז-כח).

דקדקו המפרשים, מה הפירוש "את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה'", לכאורה היה לו לומר "אם תשמעו", כמו שכתוב בהמשך "והקללה אם לא תשמעו"?

אלא, התורה באה לומר לנו שהברכה האמיתית היא לשמור את התורה ולקיים את מצותיה, "את הברכה - אשר תשמעו אל מצות ה' אלוקים", מי שזכה לשמור את מצוות ה', אפילו אם הוא עני ואביון וחי בדוחק ובצער - הוא המבורך. וכן להיפך, מי שאינו שומר את מצוות ה' הרי הוא מקולל, ואפילו אם הוא עשיר גדול ובעל תפקיד בכיר - אין לך מקולל ומסכן יותר ממנו, ועליו נאמר "והקללה - אם לא תשמעו את מצות ה'", זו עצמה קללה היא.

וזהו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קכח ד) "הנה כי כן יבורך גבר - ירא ה'", מה היא הברכה הגדולה ביותר שיכול האיש להתברך בה? שיהיה ירא ה', ועוד לפני שיקבל שכר על כך הוא כבר מבורך, ומתקיים בו הפסוק (שם פסוק א) "בניך כשתילי זיתים סביב לשולחנך", בניו יושבים סביב שולחן השבת ואומרים דברי תורה ולא מסתובבים ברחובות ובמקומות אחרים ח"ו, זו הברכה האמיתית.

ובשעה שהאדם מברך את בניו יברך אותם בברכה החשובה ביותר - שיזכו ללמוד תורה ולקיימה, וגם זה נרמז בלשון הפסוק: "את הברכה" - מה הברכה שתברך את בנך - "אשר תשמעו אל מצות ה'", וזו היא הברכה האמיתית שכל הברכות כלולות בה.

"נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו" (טו י).

אמר הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא זי"ע, מי שנותן צדקה לעני רק מתוך רחמנות אינו מקיים את המצוה בשלימות, כיון שאינו מתכוין לקיימה לשם שמים, אלא רק מתוך מדת הרחמנות שבו. לכן טוב הדבר שלאחר שנתן

צדקה לעני מתוך רחמים, יחזור ויתן לו שוב לקיים את המצוה לשם שמים. ובוזה פירש את הפסוק "נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו", "נתון תתן לו" - פעם אחר פעם, כדי שבפעם השניה תתן לו לשם שמים, ולא רק מתוך כאב לב על מצוקתו, לכן תתן לו גם כאשר כבר "לא ירע לבבך בתתך לו".

ובספר רמתיים צופים (על תנ"א רבה פכ"ז אות עד) הביא מעשה שהיה, שפעם נסע רבי בונים מפשיסחא מהעיר דאנציג לביתו, ובדרכו חנה בעיר אחת על אם הדרך. בעיר זו התגורר עני מרוד ששמו היה ר' זלמן, קרא לו הרבי שיכנס אליו לאכסנייתו, ונתן לו מתנה הגונה שיהיה לו לקנות אוכל ושתייה ובגדים חדשים לו ולכל בני ביתו. לאחר מספר ימים, בטרם נסע משם רבי בונים, קרא שוב לר' זלמן שיבוא לאכסנייתו ונתן לו צדקה נוספת. התפלל ר' זלמן ואמר לו: הלא כבר נתת לי הרבה, ועדיין יש בידי מעות ממה שנתת לי לפני כמה ימים, ומדוע תוסיף לתת לי עוד? השיב לו הרבי: הלא אמרה התורה "נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו", כי מי שנותן לעני מתוך רחמנות בלבד אינה צדקה מהודרת, כיון שהוא דואג גם לעצמו, להרגיע את כאבו על צערו של העני. לכן צריך ליתן צדקה כמה פעמים עד אשר "לא ירע לבבך בתתך לו", שכבר לא תהיה לו רחמנות על העני, ואז יקיים מצות צדקה בהידור לשם שמים. והנה כאשר באת לפני לפני מספר ימים וראיתי את מצבך כאב לבי עד מאד, ומה שנתתי לך היה גם לצורך עצמי, להרגיע את כאבי. אבל עתה כבר אין לבי כואב עליך, ואני רוצה לקיים את המצוה בהידור לתת צדקה לשם שמים.

להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097 דוד

אם היודשים רוצים לעשות נחת רוח למות יקבצו עשרה אנשים כשולים ויעשו תיקון לנפטר וזה מועיל לו מאוד מאוד" (בבב"ב וזהו ענין התיקון)

בער"ה הקרוב יערכו אברכי "כולל בית מרן"
תיקון נפטר, לימוד משניות וסיומי מסכת לעילוי נשמתו של:

חנינה חנה בת דוניי

גם אתם יכולים לשמח את נשמת יקורכם! למסות שמות יקורכם התקשרו:

*5290

כתב ע"י הרה"ג רבי משה והב שליט"א
רב מחלמות שטראוס - ישראל ומנהל מחלקת הכשרות והכונן בתורה

אחרי כמה שנים שנתמנה לרבה של דווינסק התחיל בהדפסת ספרו "האור שמח" פרוש של "היד החזקה" של הרמב"ם כשלושה חלקים יצאו בעודו בחיים וחלקו האחרון של הספר יצא לאחר פטירתו. וכן חיבר את ספרו הגדול "משך חכמה" על התורה (שזה ר"ת של שמו מאיר שמחה כהן) שיצא לאור גם לאחר פטירתו באחד מאיגרותיו מצוטט בשמו שאמר שאת הספר "אור שמח" על הרמב"ם יכולתי לחבר בעודי צעיר אבל את הספר "משך חכמה" על התורה הייתי חייב לחברו בזיקנותי. רבנו "האור שמח" היה נערץ על כל בני קהילתו הערצה שאין לה סוף וגבול.

רבנו "האור שמח" היה אוהב אהבה גדולה את ארץ ישראל ודיבר רבות בשבחה של ארץ ישראל. כשטענו נגדו שהוא מחזק את ידי הציונים שהיו רחוקים משמירת תורה ומצוות, טען נגדם שהם מקיימים עכשיו "יתגדל" אבל בסוף הם יגיעו גם "ליתקדש"

בשנת 1926 (למנינם) נפטרה אשתו הרבנית חיה ע"ה ובשעת הלוויה התכופף בעל "האור שמח" ליד מיטתה ואמר לה "חיה אל תדאגי עוד בשנה הבאה אבוא אליך" ובאמת בליל שבת ד' אלול ה' - תרפ"ו (1926) הלך לבית עולמו הגאון הגדול אוהב ישראל וארץ ישראל רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק צוק"ל והוא בן 83 שנים בפטירתו.

בעקבות רבותינו הדליקו נר

בעל האור שמח

ביום רביעי ד' באלול יחול יום פטירתו של רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק צוק"ל בעל "האור שמח" רבנו נולד בשנת תר"ג (1843) לאביו רבי שמשון קלונימוס הכהן זצ"ל ולמרת אמו אסנת ע"ה בעיר בוטרימוניס וילנה שבליטא וכבר בצעירותו התפרסם כגאון ועילוי עצום,

אחרי שהתחתן עם הרבנית חיה ע"ה עבר להתגורר אצל חמיו בביאליסטוק רבנו ישב ועמל בתורה ללא הפסקה ואישתו הרבנית חיה קיבלה על עצמה את עול הפונסה, ובכך ישב רבנו עסק ועמל בתורה ללא עול הפונסה. רבנו למד בחברותא עם רבי יוסף זונדל הוטר זצ"ל, לכן היה מקורב לרב המקומי של ביאליסטוק הגאון רבי יום טוב ליפמן הלפרין זצ"ל. גם למד בחברותא עם הגאון רבי יצחק לייב גרוסברג זצ"ל בעל מח"ס "שי למורה" על מסכת בכורות.

בשנת תרמ"ח (1888) לאחר פטירתו של הגאון רבי ראובן החוי דינבורגר שיהן בתפקיד אב בית דין דווינסק נתמנה רבנו בעל "האור שמח" לרב העיר דווינסק ושימש בו רב כ- ארבעים שנה. רבנו בעל "האור שמח" לא רצה ליהנות מכסף של אחרים ואפילו שרצו לתת לו תוספות במשכורת סירב לכך בכל תוקף.

מאור ישראל

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בנייתו הקפדנית כרדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום חי בשיעור 12:30

שאלה: אדם שאומר סליחות אחר חצות לילה וכתוצאה מזה מפסיד זמן ק"ש אליבא דמג"א האם עדיף שלא יאמר סליחות בשביל שיספיק לומר ק"ש גם לדעת המג"א?

תשובה: ידוע המח' בין המג"א לגר"א בסי' נ"ח ס"ק א' מומתי מונים את ג' שעות של זמן ק"ש לדעת המג"א מונים מעלות השחר ואילו לדעת הגר"א מונים מהנץ החמה ופסק הלבוש כמו דעת הגר"א ועיין למרן החיד"א שכתב בספרו שו"ת "חיים שאל" ח"ב פ' ל"ח אות ע' כמו דעת המג"א שיש למנות את הג' שעות של ק"ש מעה"ש, והשיב על כך מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל בסיפרו "הליכות עולם" שאילו היה רואה מרן החיד"א דברי רב סעדיה גאון שסובר שמונים מהנץ החמה לא היה חולק עליו, וכ"ש שיש גם את דעת הרמב"ם שסובר כך.

ופסק מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל בספרו "הליכות עולם" פרשת וארא הל' ג'

כמו דעת הגר"א שמונים את ג' שעות של ק"ש מהנץ החמה, ולפי האמור נראה לומר בנידוד"ד שיכול להמשיך לומר סליחות אחר חצות לילה ואע"פ שמפסיד זמן ק"ש אליבא דהמג"א, שהרי ידוע מעלת אמירת הסליחות בחודש אלול אחר חצות לילה, וכמו שראינו "בילקוט יוסף" סי' נ"ח או"ח הל' ג' בענין ת"ח שלמד עד השעות הקטנות של הלילה וכתוצאה מזה מפסיד זמן ק"ש לשיטת המג"א, האם עדיף שילך לישון מוקדם בכדי שירויח ק"ש גם לשיטת המג"א, ופסקו בזה הפוסקים שעדיף שימשיך בלימודו ואפי' שמפסיד ק"ש אליבא דהמג"א.

להלכה: עדיף לומר סליחות אחר חצות לילה ואע"פ שמפסיד זמן ק"ש אליבא דהמג"א.

אקטואליה בהלכה

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב ממוקד הלימוד "בית מר"ן

דיני בין הזמנים/ חלק ב

שאלה: מהם הדברים שמתחייבים בהם ברכת הגומל. ומה הדין אם התחייבתי כמה פעמים במהלך השבוע. ומה הדין של נשים בברכת הגומל?

תשובה: ארבעה צריכים להודות בברכת הגומל א. חולה שנתרפא. ב. יורדי הים. ג. הולכי מדברות. ד. מי שהיה חבוש בבית האסורים. וסמכו על הפסוק: וכל ה"חיים" יודוך סלע. ה- חבוש בבית האסורים. י. ים. י. ייסורים. (הולי) מ- מדבר. הדברים שמצויים בינו הם חולי והולכי דרכים ויורדי הים. חולה. אדם שהיה חולה ונפל למשכב ואפילו לא נשקפה סכנה לחייו לאחר שנתרפא צריך לברך הגומל. הולכי דרכים. אדם שנסע במכונית או שהלך ברגל למעלה מ- 72 דקות ויצא מן העיר, חייב לברך הגומל.

יורדי הים. אדם שעשה שיט בכינרת או ירד לחוף הים להתרחץ, אפילו לזמן קצר כשיוצא צריך לברך הגומל. ולכן אם נסע מירושלים לטבריה ועשה שיט בכינרת או ירד להתרחץ בים מברך ברכה אחת על כולם. וכן אם התחייב במהלך השבוע כמה פעמים כגון שהיה בנסיעה ויום למחרת ירד לים ושוב פעם נסע וכן עוד ועוד הדין שאינו מברך אלא ברכה אחת בשבת, ויכוון לפטור את כל הפעמים שהתחייב.

ולדין של נשים- גם נשים חייבות בברכת הגומל ולכן לאחר בין הזמנים ילכו לבית הכנסת ויברכו במקום שיש עשרה גברים. או שיצאו ידי חובה מהגברים.

שאלה: יצאנו לטיול ובמשך כל הנסיעות שהיו לנו במהלך היום עברו 72 דקות של נסיעה ואומנם לא היה זה רצוף אלא ממקום למקום האם אנו מחויבים לברך הגומל?

תשובה: כפי שכתבנו בתשובה בקודמות כדי להתחייב בברכת הגומל צריך ב' תנאים: א. שהיה שיעור של נסיעה של 72 דקות אפילו לא היה זה רצוף, אלא ממקום למקום באותו היום. ב. שיצא מן העיר. ולכן אם במשך היום היה נסיעה של 72 דקות והיה נסיעה מחוץ לעיר חייב לברך הגומל.

שאלה: עד מתי אפשר לברך ברכת הגומל?

תשובה: לכתחילה צריך לברך בזמן הקרוב לחיוב, כלומר שאם יודע שהתחייבתי כמה פעמים בשבוע אחד יברך בשבת, ואפילו אם יודע שיתחייב לשבוע הבא עוד פעם. ואם אחר את הברכה יכול לברך מתי שיזכור.

שאלה: האם האדם חייב לברך בעצמו או שאפשר לכתחילה לצאת ידי חובה ע"י אדם אחר שמברך?

תשובה: נאמר "ברוב עם הדרת מלך" ולכן בתקופה זו של חופשת בין הזמנים שלא מעט אנשים מחויבים בברכה זו, עדיף שאחד יברך ויכוון לפטור את כולם וגם הם יכוונו לצאת ידי חובה ובוה יקיימו את "ברוב עם הדרת מלך" וגם ימנעו טורח ציבור שכל אחד יברך לעצמו.

הגנה בחשיפה לשמש ומניעת התייבשות

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

הגנה בחשיפה לשמש ומניעת התייבשות

קיץ בישראל מזוהה אצל רובינו עם חופש, שמש, ים וטוילים. אנשים ובעיקר צעירים נמצאים שעות ארוכות מחוץ לבית וחשוב להקפיד לשמור על מספר כללים בחשיפה לשמש ושתיית מים.

הגנה בחשיפה לשמש: השמש חשובה לאדם ובלעדיה לא היו מתקיימים חיים על פני כדור הארץ. על אף חיוניותה, נפלטת מהשמש קרינה המהווה סכנה לבריאותנו...

הסכנות העיקריות מקרינת השמש הן: • כתמים על העור • כוויות • הזדקנות העור וקמטים • התייבשות • יצירת יתר של ויטמין D המגבירה את הנטייה ליצירת אבנים בכליות • קטרקט בעיניים • יצירת נגעים קדם סרטניים • סרטן העור - הסכנה החמורה ביותר.

כדאי לדעת כי תאי עור שנחשפו לכוויות שמש מספר פעמים עלולים לעבור שינוי בלתי הפיך שעשוי לגרום למחלה עתידית.

בדיקה רפואית מונעת - חשוב לשים לב לשינויים חשודים בנקודות החן. חשוב במיוחד להתייעץ ברופא עור אם חל שינוי בצורה, בגוון, אם גבול נקודת החן איננו אחיד ואם גודלה עולה על 6 מ"מ.

מניעה: הגנה מפני קרינת השמש חשובה בכל ימות השנה, לא רק בקיץ ולא רק

בחוף הים וכבר מגיל הילדות. הקרניים האולטרה-סגולות מהשמש מגיעות אליכם בימים מעוננים ובימי אובך, כמו גם בימים בהירים ושטופי שמש. קרניים אולטרה-סגולות גם מוחזרות ממשטחים כגון מים, בטון, חול ושלג. השעות שבין 9 בבוקר ל-4 אחר הצהריים הן המסוכנות ביותר לחשיפה קרינת שמש תחת כיפת השמיים. קרינת השמש חזקה במיוחד בסוף האביב ובתחילת הקיץ.

מספר דרכים נוחות להתגוננות מפני קרינת השמש:

- השתדלו לשהות בצל, בייחוד בשעות אמצע היום.
- לבשו בגדים שיגנו על העור החשוף.
- חבשו כובע בעל שוליים רחבים שיצלו על הפנים, על הראש, האוזניים והעורף.
- הרכיבו משקפי שמש המכסים את הפנים וחוסמים ככל האפשר קרניים.
- השתמשו בתכשיר הגנה עם מקדם הגנה SPF 15-50 (קרם הגנה שמספרו מתחת ל- 15 אינו יעיל) ומרחו אותם על כל אזורי העור החשופים
- מרחו את התכשיר כ-30-15 דקות לפני היציאה לשמש כיוון שעובר זמן עד שהחומר נספג בעור ופעולתו מתחילה. מומלץ להתמרח בכל פעם לפני ואחרי שנכנסים למים.
- יש לחזור ולהימרח כל 80-40 דקות.

לחיות עם האמונה

הרב הנאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשויות "בית מרח" ומחבר סדרת הספרים "נר לדגלי" ועוד...

חודש שבו הולכים לקראתנו

מישהו אמר לי: "איני יודע איך להתחיל את אלול. חופשת 'בין הזמנים' הוציאה אותי מהמסלול, וגם כל השנה לא הייתה מוצלחת במיוחד, עם עליות וירידות ואף נפילות. באלו פנים אני בא לאלול? באיזה כוח אתחיל התחלה חדשה?"

אמרת לי לו בדרך רמז כי "אלול" ראשי תיבות "אלול לטובים ולרעים". אצל הקב"ה לא משנה מה היית, אלא עם איזו החלטה ורצון אתה בא. מה שהיה היה, הכל אפשר לתקן, הקב"ה רוצה לראות שאתה בא בהחלטה נחושה לשנות דרך, אפילו במשהו. זה העיקר.

ראיתי ב'באר הפרשה' ביאור נפלא מהרבי מפרשיסחא. חז"ל דורשים "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם", "אל תיקר אותם אלא אתם", ומכאן למדו שביד הסנהדרין לקדש את החודש. היום יש לנו לוחות מחושבים מראש, אבל בזמן שהיה בית דין מוסמך, היו מקדשים על פי הראיה בפועל, שולחים עדים לבדוק את הלבנה, ובית דין החליטו "מקודש, מקודש". חז"ל אומרים שהכל תלוי בידי הבית דין, אפילו שוגגים אפילו מזידים, מה שהם קובעים - כך יהיה!

כתוב "בנים אתם לה' אלוהיכם". כאן לא צריך לשנות מ"אותם" ל"אתם", ובוודאי שכאן אפשר לדרוש: אפילו שוגגים ואפילו מזידים, בנים אתם לקב"ה.

באלול נפתחים שערי שמיים. דמעה באלול אינה כדמעה בשאר חודשי השנה, אלא זו דמעה אחרת לגמרי שמניבה פירות רבים. מזמור תהילים, חרטה, ותפילה

באלול אינם כביתר ימות השנה. תמיד טוב לקרוא תהילים ולעשות תשובה, אבל מה שעושים באלול מלא ב'סייעתא דשמיא' וברחמים מרובים.

למה הדבר דומה? לראש עיר שראה כי תושביו אינם משלמים מיסים, ונמצאים לרוב במצב של קנסות, ריביות והוצאה לפועל. חלקם מיואשים ולא יודעים איך להתחיל לשלם, חלקם מתרשלים, וכדומה. מה עשה ראש העיר? החליט שבמשך שלושים יום ייתן לכל מי שבא לשלם את חובותיו להיפטר מהריביות, מהקנסות, ומההוצאה לפועל. בחודש הזה באים לקראת האזרח, ברוח טובה ובסבר פנים יפות, ומסדרים חובות בתשלומים נוחים. אבל מי שלא יבוא בתוך השלושים יום לסדר את חובותיו, הענשתו תהיה בכפלי כפליים.

זו החנינה שהקב"ה עושה לנו באלול. ה' מכריז: יש לכם שלושים יום לרצות להשתנות, לקבל איזו קבלה, אפילו קטנה ביותר, לעשות חשבון נפש, ולהחליט לפתוח דף חדש. ואז האדם מתקבל בלי קטרוגים, ברצון ובנחת.

התשובה היא כחנינה, ובאלול יש חנינה על חנינה, כי אין סוף לרחמי ה' - "הטוב כי לא כלו רחמיך, והמרחם כי לא תמו חסדיך", והוא חפץ בתשובה.

לכן כדאי לנצל את אלול, לקחתו כחודש שבו תלויה הצלחתנו לכל השנה הבאה, ברוחניות ובגשמיות. כל החודש צריך להיות מנוצל מראשיתו ועד סופו לאיזו קבלה קטנה, לאיזה חשבון נפש, לאיזו נכונות להשתנות. יהי רצון שהקב"ה יקבל את תפילותינו לרצון ויתמלא עלינו ברחמים, אמן.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293* שלוחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א
י"ח ספרים אתגרים בחינוך ומגיש תוכנית קידום שקופים בדרוז' קול חיי

אשא עייני אל הה(ו)רים

הבה נעצום לרגע את העיניים וננסה להתרפק על זכרונות הילדות הגינה הציבורית, המכולת השכונתית, המשחקים והטיולים...אח... איזה תענוג! רגע - ומה לגבי הנפשות הקרובות אלינו מה הם הזכרונות העולים לנו כשאנו נזכרים בדמותו של אבא, בדמותה של אמא... כאן העניין כבר מחלק לשניים יש כאלו שזוכרו דמות הוריהם מציפה אותם ברגשות חמים. רגשות של חום, של אהבה, תחושות של נעימות ממלאות את ליבם. אך ישנם גם כאלו - והם ממש לא מעט - שמתמלאים בתחושות קשות, מחלחלות, רגשות של פגיעה, של חולשה של עלבון ואפילו רגשות של שנאה.

אם כבר פקחתם את העיניים, נא עצמו אותם שנית וחישובו: מהו סדר יומו של בנכם בן העשר. "נו כבר קום, מאוחר!!! למה החדר שלך כזה מבולגן?... תגיד הכנת אתמול שיעורי בית או שאתה שוב יוצא עם תיק לא מסודר?...נו תזדרז, אתה מפסיד את ההסעה!!!!

ומה קורה שהם חוזרים הביתה? "כל פעם אתה מתמרמר על האוכל שאני מכינה לך, תפסיק לריב עם אחותך, תשב לגמור שעורי בית, היום אתה לא יורד עם אופניים!!! ועד שסוף סוף הילד משוחרר לנפשו, עוד לא הספיק לשקוע במשחקיו והנה הוא שומע

"קדימה הגיע הזמן למקלחות להזדרז לארוחת ערב, קדימה צריך לעלות לישון בזמן, מחר יש לך יום חדש..." עד כאן התיאור הכמעט "נורמטיבי", הכל כך מצוי וכל כך מוכר לכולנו.

כעת, במחילה, הבה נעצום עיניים פעם שלישית (ואחרונה...) מתי היתה הפעם אחרונה בה חיבבת את בנך חיבוק משוחרר, חם, אמיתי, הבסת אל תוך עיניו ואמרת: "בן יקר שלי, אני כ"כ אוהב אותך. לא יודע מה הזכות שלי אצל בורא עולם שזכיתי לקבל אותך". או מתי לאחרונה שכבת עם בנך במיטה בשעת ערב, ליטפת את שערות ראשו הקטן ולחשת לו כמה את מעריך את מאמציו לקום בוקר בוקר ולצאת ליום לימודים ארוך של שמונה (!) שעות?...מתי לאחרונה יצאתם לסיבוב, ידך אוחות בידו בחום, ואתם מדברים סתם שיחה של שטות...?

בנינו, זה כמעט לא קיים. עכשו מה יזכרו הילדים שלנו מאיתנו? מה יהיו הרגשות שיציפו את ליבם בעוד עשרים שנה? מה?...?

בפרשתנו כתוב כך: "כי איתך אחיך בן אמך או בנך או בתך... או רעך אשר כנפשו וכו'... אומר רש"י על המילים "אשר כנפשו - זה אביך! פירש לך הכתוב את החביבין לך, קל וחומר לאחרים..."

הבה נזכור -כדי להיקראות "אבא" עלינו להיות חביבים על ילדינו **כנפשכם ממש!** הלוואי ונזכה!!

חודש הרחמים והסליחות קום קרא בתחנונים

אחיי און אבא אביבוי פאמפאליי וקוראי און 'בית מרח' אז פוצאט לאור אל
ספר הסליחות השלם 'בית מרח' ע"פ פסיקותיו של מורנו ורבנו
רבי עובדיה יוסף זצוק"ל
וממשיך דרכו מרן הרשל"צ שליט"א

לפרטים והזמנות חייגו: **אבי- 054-6848322**

העלון להצלחתם של, צביה בת חייק- בריאות איתנה, שם טוב בן צביה- בריאות וכל הישועות, שרה בת לאה- רפואה שלמה וכל הישועות, שולמית בת נעמי- זרע בר קיימא, אליהו בן מיכה- רפואה שלמה, אמית חגי בן נעמי- רפו"ש ושלוש בית, ניב בן מרסל- רפואה שלמה, ליאת בת רחל- נחת מהילדים, נעמי בת מימי מרים- רפואה שלמה.

בחסדך בטחתי

מוזקה הרבים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת *5293 - שלוחה 13<8 בחיזוק יומי ושגורים מלאים

"ראיית מחשבות בני אדם"

תארו בנפשכם שהייתם יכולים לקרוא מחשבות בני אדם, וחלילה, כשקבלתם מכה כואבת הייתם שומעים את החברותא שלכם חושב בלבם: "מגיע לו, תמיד ידעתי שהוא אינו מושלם כמו שנראה לכולם. והראיה היא שהשם יתברך מכה אותו, סוף סוף האמת תצא לאור, וידעו כולם שאני יותר טוב ממנו", בודאי תרגישו פגיעה אישית עצומה מכך שהחבר מייחל לנפילתכם. פעם הבאה שהוא יבקש מכם טובה, יהיה קשה מאד לרצות לעזר לו.

כך בדיוק הבורא יתברך יודע מחשבות כלנו ומרגיש כלפי אדם שרוצה בנפילת חברו, וזה בעצם כאב ישיר לבורא יתברך. וכשאנחנו מתפללים אליו ומבקשים בקשות שונות ומשונות, באים לפניו המקטרגים שנוצרו מהמחשבות הרעות ואומרים: "רבונו של עולם, לאדם שרוצה שתמיד חברו יהיה למטה ממנו אתה רוצה לתת ברכה, הוא כל הזמן מיחל לנפילת חברו".

זיכני השם יתברך ואני מוסר בכל יום שלישי בלילה שיעור בבית המדרש יביע אומר, ולשיעור מגיעים בין חמשים לשמונים משתתפים. יום בהיר פנו אלי הגבאים בבקשה לבוא ולראות שביית המדרש מלא מפה לפה בשעור של רב חדש שמרתק את הקהל. וכך עשיתי. כשהגעתני ראיתי אנשים שעומדים בחוץ מחוסר מקום, ובית המדרש מלא בכמאתים וחמישים יהודים והם שומעים בצמא את דבריו המתוקים. אתם ודאי מבינים שיצר הרע קפץ בתוכי באותו רגע ואמר לי: "תראה, לשיעור שלך מגיעים פחות מחצי מהמשתתפים פה." עצרתי לרגע והתבוננתי כמה נחת יש לבורא ברגע זה, כמה יהודים מחייכים ומתחזקים, כמה נחת יש לשכינה הקדושה בהתוועדות כזו של קדושה. ורציתי לנשק את הרב שמשמח כך את השם יתברך.

ומאותו היום, כשמגיע זמן השיעור של אותו הרב אני מתרגש מהמחשבה כמה טוב לה' יתברך ברגעים אלו. (מתוך הספר יגל ליבי- הרב יגאל כהן שליט"א)

"בן אדם מה לך נרדם קום קרא בתחנונים"

הודעה משמחת לציבור ניתן להאזין לסליחות בשידור חי בקו 'הליכות בית מרן'

בשעות:

חצות הלילה | אשמורת הבוקר | 7:00 בבוקר | 7:30 בבוקר
8:00 בבוקר | 3:00 בצהריים | 5:30 אחה"צ

"ראוי אדם"

לעורר עצמו לתשובה בחודש אלול וגם נשים יכולות לנהוג כן"

האזינו *5293 שלוחה 11

בשורה משמחת לאוהבי התורה ולומדיה

אנו ממשיכים במכירת הספר החשוב
יצא לאור לראשונה לאחר שנים רבות
"קורבן נתנאל"

מפי כתב יד קודשו של הדיין המצוין ראב"ד בקהילת הקודש דמשק שבסוריה
הגאון הגדול המקובל
סבא דמשפטים רבי נתנאל משה חבובא זצוק"ל

« הספר מלא בתוכן עשיר ומיוחד עם תיודושים ורמזים נפלאים ומעניינים על חמשה חומשי תורה
« הספר מעוטר בהסכמתו של הראשון לציון מופת הדור הגאון רבי יעקב שאול אלישר זצוק"ל
- בעל הישי"א ברכה

להזמנות : אבי 054-6848322

מהדורה חדשה
וחד פעמית!

העלון להצלחתם של: רחל בת אקבל- רפואה שלמה, שרה בת רחל- הצלחה, חיים בן רחל- רפואה שלמה, ישראל מאיר בן רחל- עליה בתורה, רינה בת פרח- רפואה הנפש והגוף, הרב יצחק בן מסעודה - לעילוי נשמת, דניאל בן נעמי - לעילוי נשמת, אביגיל בת לאה אילנה - לזיווג הגון בקרוב, חדוה שמחה בת רות- זוג הגון, הדסה בת מיטל - הצלה בכל.